

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

MEGJEGYZÉSEK

Mivel mindenkiről feltételezzük a jóhiszeműséget, azt kell hinnünk, hogy az Infratirca nem jól fordította le cikkünket, amit a napokban a magyar színészet veszedelméről írtunk. Kolozsvári lapjaink azt kérdezi: hogyan, nekünk románoknak nem lehet színházunk, mikor a kisebbségnek van? Mi ezt nem írtuk sehol. Mi mindig azt hangoztattuk, hogy mi sem természetesebb, mint a román színészet terjeszkedése Romániában. Csupán azt kértük, ne csinálják ezt úgy, hogy azzal a kisebbségi színészetet agyonüssék. Már pedig kézenfekvő, hogyha a nagyváradai magyar színházat arra a két hónapra, míg a román színházakat hetenként kétszer itt játszik, elküldik Szalontára vagy Belényesbe, ez a magyar színház anyagi csődjét jelenti. És csodálkoztunk rajta, hogy mire való ez, mikor a román színházakat hetenként csak kétszer akar játszani. Mit árt a román színházunknak, ha a szabad napokon a magyar színészek folytatják munkájukat. Hol olvasható ebből a fejtetésebből az, hogy mi a román színház létesítését elleneztek volna? Mi csak az ellen kézdünk, hogy a román színészet boldogulásának örve alatt a magyar színészetet rúgnálják. Ha azt a koncepciót, amely másként nem tud román színészetet teremteni, mint a magyar színészek kisebb vidéki centrumokba való kitessékelésével, csakugyan megvalósítják, egy-két év alatt nem lesz magyar színház. Hát arra a szomorú elégtételre csak nem várhatunk szólanul, amíg majd azt mondhatjuk: ugy-e igazunk volt?

De hát azt kérdezhetné néhány naiv lélek, minek is akarják a magyar színházukat Szalontára, vagy Belényesbe küldeni, mialatt a román színészek itt játszanak? Kinek áll útjában a magyar színész. Mi ennek a célja? A temesvári polgármesteri kongresszus egyik-másik résztvevője nem titkolta el az intenciókat. Azt akarják, hogy a kisebbségi közönség — más színház hiányában — kénytelen legyen a román színházat látogatni, hogy így szoktassák rá a kisebbségi publikumot arra, hogy a román színészetet felkeresse, pártfogolja és megszeresse. Ha két hónapig csak román színház lesz Nagyváradon, Aradon, Temesvárott, akkor a nemrománokat is rá fogja szorakozási vágyuk, vagy kultúrszomjuk szorítani, hogy a román színházat látogassa. Itt van a dolog nyitja. Nos: mi azt hisszük, hogy ezt a célt így nem lehet elérni. A cél szép és nemes és nem is lehetetlen. Kolozsvárról látjuk, hogy a magyar közönség lelkesen és szeretettel látogatja a román operát. De vajon azért-e, mert nincs más színház? Dehogy. Hiszen ott működik a román opera mellett állandóan a magyar színház. Hanem látogatja azért, mert a román opera az igazi művészet otthona, mert érdemes elmenni az előadásaira, mert a román kultúra dicsőségét a publikum a hamisítatlan művészi alkotások élvezetén keresztül szolgálja. Nem fél-e azonban, hogy a román opera legjobb előadását sem látogat-

nak a magyarok, míhelyt erre olyan eszközökkel kényszerítenék, amelyek egyben az ottani magyar színészet elsoványítását jelentenék. Ne kísérletezzenek az urak ilyen balkezü módszerrel tehát más városokban sem, mert ez az út a román színészet megszerettetéséhez nem fog vezetni soha.

A Schwäbische Volkspreste munkatársa előtt Marghilomán — a jövő pénzügyminisztere egy leendő Averescu-kabinetben — ezeket mondta:

„Mint hogy Romániát egynyelvű nemzeti állammá tenni nem lehet, balga dolog a népiskolákba a román nyelvet bevinni. A népek és különösen a német népnek legyen meg minden lehetősége a nyugodt munkához és a szabad fejlődéshez, mert ez a munka az állam számára sokkal fontosabb és célravezetőbb, mint a nyelvkérdés forszírozása. Aki a közéletben akar-nak szerepelni, azoknak természetesen saját érdekében meg kell tanulniok románul. A kisebbségi kérdés megvilágítására egyszer OFelségének egyes besszarábiai német helységek példáját említettem fel. Ezek a németek orosz uralom alatt állottak, de nagyrésztük ma sem tud oroszul egy szót sem. De ilyen irányban nem is próbálkoztak velük soha. Az emberek saját dolgukat nyugodtan végezték, iskolai és nyelvenvelendeleikkel nem gyötörték őket; csak ha az adófizetési negyed elérkezett, jelentek meg náluk a hatósági közegek, egyébként nem zavarta őket senki. Így kell lenni nálunk is. A kisebbségeket nem kell feleslegesen sikanériákkal bántani, hadd dolgozzanak nyugodtan, jól kell őket közölgazgatni és akkor jó állampolgárokká válnak. Így lehet lelkiüket is megvéteni.”

Bölcs beszéd ez és mi hiszünk is a szavak őszinteségében. Csak az fáj nekünk, hogy ilyen nyilatkozatokat az államférfiak mindig akkor tesznek, ha ellenzéken vannak.

Most jelennek meg apránként az egyes lapokban szó szerint azok a beszédek, amik az iskolai törvényjavaslat tárgyalásán elhangzottak. Nagyon érdekes ezek között Kräuter sváb képviselő beszéde. Ebben a beszédben is a legérdekesebb Anghelescu miniszter egyik közbeszólása. A miniszter ezt mondta:

— Ön a békeszerződésre hivatkozik minden percben; a békeszerződésben elő van írva, hogy önök románul kötelesek tanulni.

Hans Otto Roth német képviselő erre azonnal visszavágyott:

— Ez ott nincs. Ott csak az áll, hogy önöknek joguk van a román nyelvet mint tantárgyat megkövetelni.

Mindenki, aki a békeszerződést ismeri, tudja jól, hogy Hans Otto Rothnak van igaza. De nagyon lehangoló, hogy egy miniszter a békeszerződésnek azokat a paragrafusait sem ismeri, amelyek az ő részortijába tartoznak.

A hazaárulás fogalmáról egy pár szót már több ízben ejtettünk ebben a rovatban. Gyakran rámutattunk arra, hogy mily nevéstégesen könnyelműen osztogatják nálunk a hazaáruló címet. De minden eddiginek a teteje, amit most a kamarai ülések naplójában olvasunk éppen Kräuter sváb képviselő beszéde kapcsán. A képviselő, — aki különben tanár — azt eszeltte, hogy a tanítók vizsgája kizárólag a kisebbségi tanítók ellen szól. A kisebbségi tanítót kötelezik arra, hogy Románia egész területének a földrajzát megtanulja. De vajon például a besszarábiai Teleormannban élő román tanító tudja-e, hogy hol fekszik Belényes, vagy Balázsfalva? Hát őt miért nem kötelezik erre?

Egy hang jobbról: Önnek nem szabad olyasmit mondani, hogy ezt egy román tanító nem tudja.

Kräuter képviselő: Nem értem, miért izgatja ön emiatt magát. En nem vagyok a mi tanáraink között a legostobább, de ha ön feltételezi rólam, hogy nem tudom, hol fekszik Bacau, ez engem egész hidegen hagy.

A sváb képviselőnek erre a kijelentésére egy hang balról közbeszólt:

— Ha ön nem tudja, hol van Bacau, akkor ön hazaáruló!

Hát ime itt van a dolgok csimboraszója. Szent Kleofás, ha ez így van, akkor a csatolt területek hemzsegni a hazaárulóktól. Igaz, hogy a képviselőházi napló megjegyzi ezután a közbeszólás után, hogy „derültség az ellenzékek”. Hiszen persze humoros dolog ez! De hányan és hányan vannak, akik az effajta hazaárulást mégis komolyan veszik.

A kormány hivatalos kommunikéje a prágai konferenciáról

Bukarest, július 10. A kormány a prágai konferenciáról tegnap a következő felhivatalos közleményt adta ki:

Az utóbbi időben sokat beszéltek a kisanant szétbomlásáról és mint ennek következményéről, Románia izolálásáról.

Lehetséges, hogy egyes adott pillanatokban előadódott egyes sajnálatos nézeteltérések, de tudjuk, hogy a kisanant minden tényezője teljes tudatában van a szövetség fontosságának és el van határozva annak fentartására és a jövőben való megerősítésére.

A prágai konferenciának szintén az a célja, hogy megvilágítsa ezt a kívánságot

és ezt a szándékot. Ezért a két nap múlva Csehszlovákia fővárosában megnyíló konferencia rendeltetése, hogy reális jelentősége legyen, mivel nem is lehet feltenni, hogy ezeken az összejöveteleken, amiket évenként legalább kettőt tartanak az államok, amelyek időközben is teljesen megtartják a nézetközösséget; ne merülne fel különös fontosságú tanácskozások.

Természetesen Prágában megvitatásra kerül az orosz kérdés is, mint ahogy erről szó volt már a télen Belgrádban és múlt nyáron Sinaiban.

A kisanant egy elhatározotti céllal alakított szövetség, mégis elsősorban az

általános béke fenntartását célozza és mint ilyen, komolyan foglalkozik mindazzal, ami megerősítheti, vagy gyengítheti ezt a békét.

Azok azonban, akik nézeteltérésre számítanak a kisantant tényezői között, ahogy a hivatalos Prager Presse nagyon helyesen írja, ki fognak ábrándulni reményeikből.

Bécs, július 10. A szerb sajtó megint keveri a kártyát a prágai konferencia kapcsán Románia ellen.

Az ellenzéki Novosti azt a valószínűtlenül hangzó hírt közli, hogy Románia az utolsó pillanatban a prágai konferencia elhalasztását kérte. Ennek a kérdésnek állítólag az a megokolása, hogy a konferencia megtartása a mostani pillanatban, az orosz kérdésre való tekintettel nagyobb differenciákat támaszthat a kisantant államai között. A konferenciát el kellene halasztani mindaddig, míg az új francia kormány nem foglal állást Oroszországgal szemben.

Irányadó politikai körökben azt a felvilágosítást adták, hogy Romániának ilyen fajta kérdéséről eddig nem tudnak.

Bécs, július 10. A prágai konferencia alkalmából a Neue Freie Presse ezeket írja: Magyarországra egy idő óta megszűnt a nyugtalanság forrása lenni a kisantant szomszédos három állama számára. A román, északi és délszláv országok politikussai lassankint belátták, hogy Magyarország az újraépitkezés nehéz idejét éli és gazdasági, finansziális problémáinak megoldása, szanálási szándékainak keresztülvitele teljesen leköti. Örizzék minden oly vállalkozástól, mely konfliktusra vezethetne, akár szomszédainál, akár a Népszövetségnél.

A kisantant népeit Magyarország részéről tehát nem fenyegeti veszély. De a szövetségben magában nincs meg a zavartalan érdekközösség. Benes elnöknek az a vágya, hogy Lengyelországot erős szövetségi szálakkal fűzze Csehszlovákiához, nem teljesült, sőt a két állam egymáshoz való viszonya még ma is oly hűvös, mondhatni feszült, hogy Lengyelország mai napig sem küldött követet Prágába.

Ezzel ellentétben annál melegebb a viszony Lengyelország és Románia között, miután ezt a két államot a közös célok és közös ellenfél életerős érdekszálakkal fűzi egymáshoz. Lengyelország és Románia egymásra vannak utalva s így mintegy természetes szövetségesek.

Míg azonban Csehszlovákia és Lengyelország a népeikben örökletes németgyűlöletben s egy újból megerősödhető Németország féltelmében egyek és ebben a közösségükben a legteljesebb odaadással fordulnak a francia politika és eszmények támogatása felé, addig a Románia és Csehország közötti érzékenységeket

ugyszólván nagyítóüveggel kell keresnünk. Romániának egy jó szomszédra van szüksége, mely finansziális tekintetben és műnicipiálisan segítse, szövetségi hűséggel Oroszország ellen. És Csehország éppen e tekintetben nem jöhet számításba. Igaz ugyan, hogy Csehország és a szovjet egymás közötti viszonya a lehető legkialakultabb, (Csehország még ma sem ismerte el de jure Szovjetországot és a két ország közötti kereskedelmi érintkezéstről sem lehet szó) mindazonáltal román-orosz konfliktus esetén komoly cseh segítségre már csak a technikai nehézségek s a csehszlovák belpolitikai körülmények miatt se lehet gondolni. Maguk a cseh kommunisták és szocialisták elég erősek ahhoz, hogy minden katonai vállalkozást csirájukban megfojtsanak s hogy a nem-szláv nemzetiségű köztársasági alattvalók sem vállalkoznak a háborús kockázatot, az nem szorult magyarázatra. Eszerint mindaddig, míg Magyarország békés szándékot táplál, Csehszlovákiát éppoly kevésbé érintik Románia érdekei, mint viszont Romániát Csehország ügyei.

Jóváhagyta a törvényszék a selyemcsempészéssel vádolt szállítók büntetését

Tegnap tárgyalta a törvényszéken Dobos Constantin táblabíró tanácsa a Deutsch Testvérek, kolozsvári szállító-cég két felebbezését, a vámhatóság ítélete ellen. Egy szállítómányban, amely hat ládából állott, fém- és alpakka-árut dekarált a szállító-cég. Ot ládában tényleg az is volt, de a hatodik ládában a legfinomabb selyem-árut találták. Amikor a szállító-cég alkalmazottai észrevették, hogy a vámtisztviselőnek gyanús a küldemény, azt kéri Dragits taxatőről, engedje meg, hogy utólag rávezethessék a deklarációra, hogy selyem is van a ládában. Ebbe Dragits nem ment bele és megintult az eljárás. A vámhatóság az áru elkobzására és 5000 lei pénzbírságra ítélte a céget. Ezt az ítéletet a pénzügyminiszter is jóváhagyta és mert Deutsch Testvéreknek Biharpüspökiben bejelentett lakása nincs, a törvény értelmében a község-házán kifüggesztették az ítéletet, amelyről azonban a szállítók csak a felebbezési határidő lejártá után értesültek. A felebbezést így elkésve adták be és ezért a törvényszék elutasítva azt, jóváhagyta a vámhatóság ítéletét.

Deutsch Testvérek egy másik vámpörét is tegnap tárgyalta le a bíróság. Egy nagyobb küldemény selyem- és szalag-árut hamis bevallással akartak behozni Romániába. A vámhatóság és a pénzügyminiszterium ezért a 600 ezer lei vámmilleték négyszeresének 2 millió 400 ezer leinek megfizetésére ítélte. Ezt a felebbezést idejében adta be a cég, de nem rótták le a törvényen előírt felebbezési ítéletet, ezért utasította azt el Dobos táblabíró tanácsa is jóváhagyta a vámhatóság ítéletét.

A cég most mind a két ítélet ellen a Curtea de Cassatiehez felebbez.

Elutasította a bíróság Wartenberg Zoltán és Legmann Mária kolozsvári kereskedők felebbezését is, akiket selyem-csempészés miatt 777.51 lei büntetés fizelésére ítélte a vámhatóság, de a büntetés összegét a pénzügyminiszter a felére szállította le. Ez az ítélet is a biharpüspöki-i község-házán volt kifüggesztve és mert a kereskedők a törvényes határidőt elkésve adták be a felebbezést, azt elutasították.

Monogram a női blúzokon

Napok óta csodálkozom azon, hogy a női ruhákban legújabbban egy monogram is ékeskedik, ott a dobogó szíve felett. A Presse szabadtított meg a gondtól. Tegnap olvastam benne, hogy a legújabb női divat a blúza kivarratjára a blúz viselő hölgy nevének kezdőbetűit

Most már nem csodálkozom, ha egy monogramos hölgyet látok, hanem gondolkodom: milyen célt szolgálhat a monogram ott a zakatoló szív felett? A hölgy férje, vagy legközelebbi hozzátartozó tudják a hölgy nevét, ismerősei, udvarlói is, mindenki tudja, aki hivatott ezt tudni, minek kell akkor a monogram? Azért, hogy gondolkodzanak a férfiak? Most már tudom. Tegnap este a kávéház terraszán ült egy K. I. monogramos hölgy. Szomszédságában két ár és találgatták: Ilonka, Irén, Ibolya, Irmszka, Ida, Ica, Irisz, Ilka, Ildikó, vagy mi lehet a neve a hölgynek, nem tudták megállapítani. Fagylaltjuk már rég elfogyt a vízfázós hevében és zárórág találgatták volna a hölgy nevét, ha a hölgy és társasága haza nem mennének.

Közben figyeltem, hogy a hölgy milyen jól mutat a rüszgárzó férfiteklek felel. Sőt egyenesen boldog volt. Felálltak az asztaltól — a hölgy és társasága — és hazamentek. A vitanak vége lett. Arra mentem az asztal felé és ott találtam a hölgy nevét, autogramját a kávéházi márványlapon... Később oda-csompolyogtak a találgatók is és meg voltak nyugodva.

Most már tudom, miért kell a monogram a női blúzokra...

(b. sz.)

* Havas és Grünfeld szövetei legjobbak, legolcsóbbak Kossuthutca 8. szám.

606 Kálmán Sándor eksze-rész telefon száma.

Dorian Terrasse és Dorian-filmszínház

9 órákor

6 órákor

Pierre Beniot szenzációs regénye

KÖNIGSMARK

(Királyasszony szeretője)

Monumentális film 2 részben.

I. rész péntektől vasárnapig. — II. rész hétfőtől szerdáig. — Egy német királyasszony és egy francia tiszt szerelme.

A világháború kitörése filmben

A főszerepben: Huguette Duflos Petrovich Szvetiszláv

Pazar tömegjelenetek. — Csodás felvételek — Színes tűzijáték Rendes helyárak: Elővételi pénztár délelőtt 10-1. délután 5-9.

A cigánybandita levelei

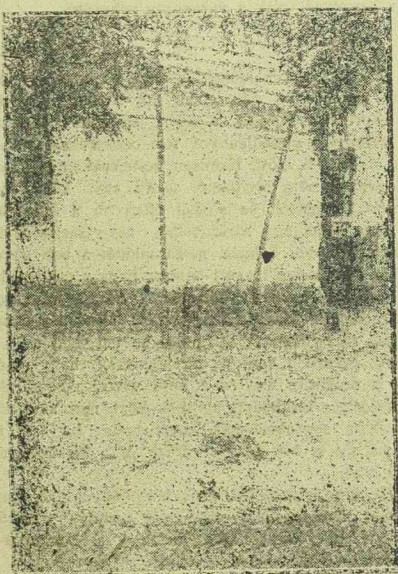
Hegyközszentimre, július 10.
(A Nagyvárad kiküldött munkatársától.)
Lakatos Béla most valahol ott bujkál a szentimrei szőlőhegyen. Megveri a gyors nyári eső és szárazra szikkasztja a tűzforró nap. A csuklójához hétélvétű Frommer-pisztoly van szíjazva, a vállán vadászfegyver. A szeméi idegesen kutatók a messzeséget, nem bukkan-e fel ott a szürke csendőrsapka. Fejét kockáztatva, este bemerészkedik a falu kívül eső házaiba ennivalóért és az éjszakát valamelyik borospincében tölti, vagy egy szép özvegy karjai között, mert a fáma azt sugtja, baráti szívre is akad az egykor lenézett cigánylegény.

Hogy lett Lakatosból gyilkos?

Meg kell írni, hogy Lakatos nem volt mindig elvetemedett gazember. Igaz, a háború alatt, amikor a 39. gyalogezredben szolgált, voltak véletlen, véres konfliktusai, de ez nem az igazi Lakatos. Csendes, takarékos ember, ahogy tizenkét éven keresztül volt gazdája, Finkelstein mészáros elmondja. Most a csendőrök valami löszerszámlapásért keresték. A bűnös cigány kezével védte magát. Embert ölt. Ő maga tudja most már, hogy halál vár rá és megírta, hogy elpusztítja magát. De elromlott, agyonhajszolt életéért most utójára megfizet. „Van még egy pár golyóm...” ezt írja. És most a furcsa emberi gondolkodás, a helyzet adottsága csinált bujdokoló szegénylegényt, gaz gyilkost a cigány mészárosból. Borzasztó mámorban most már felkészül a halálra... A modern Vihár maga akarja most már a halált.

Ahol a srét feltépte a falat

A falu közepén, száz lépésre a község házától, szemben a kovácsműhellyel, mutatja a gyilkosság helyét Popescu-Bujor jegyző. A kovácsműhelyből sokan nézik, hogy felállítom a fényképezőgépet. Látszik ott a falat, sok helyen felpattogott a kreszelés és látszik a vályogfal. Amikor a gyilkos fogverból kiröppentek a srétek, őt találta, a derék, becsületes sergent állni mesélt, a többi ott a falat tépte fel.

A ház Hegyközszentimrén, amely előtt a gyilkosság történt. A falon jól látszik, ahol feltépte a sok kiröppent sréteket. A kreszeléssel megjelölt helyre suhant a löklött csendőr.

— Itt a porban ahol most a fényképezőgép állványja a földbemélyedtet mondja a jegyző. — Itt feküdt a halálra sebezett boldogtalan csendőr. A vére négy

sebből folyt el, de a véres port felseperte inár a szél...

Csak beteg szüleimet engedjék el. — Levelezik Lakatos

A falu tragikus hőst lát a vérekező cigánylegényben. A paraszt különben min-

dég védi az üldözöttet, ha bűnös is. És hiába minden beszéd, csak most néhány napja, hogy egyik-másik helyen erőszakoskodik is Lakatos Béla, most kezdik reá vezetni a hatóságot is. Lakatos most sem fél. Rózsasándori stílusban levelezik a falu előljáróságával és a hatósággal. Az első levele, amikor azt hallotta, hogy a születet tartóztatták, egy cigarettadohányt csomagoló papírra van írva. Így néz ki:

Tudomásul adom az község
Előjáróságnak hogy ha
szüleimet ki nem Bo csátják
Nagyon sok életbe kerül de ha
ki engedik Akor nem lesz
sem nem tudnak urak
semít hát mit tkarnak
mindenkit le lövöldözök

A következőket írja szó szerint:

Tudomásul adom a község előjáróságnak, hogy ha szüleimet ki nem Bo csátják Nagyon sok életbe kerül de ha kiengedik Akor nem lesz — sem nem tudnak azok semít hát mit tkarnak — mindenkit le lövöldözök utójára meg magamat ugys ugys Csak elpusztítom magam de nem Csinálok semít hogy ha a Beteg szüleimet elengedik, hogy ha

ne engedik el a Csendőröket mind le fogom lövöldözni el Vagyok száma nél eléb meg történjen

Ezt a levelet 12-ös szám alatt helyezte el a szalárdi csendőrörök parancsnoka. Gai na törzsörömester a Lakatos-ügy dossziéjába.

Kétségbeesett a gyilkosnak ez a levele, pedig tud erősebb is lenni. A második levelét már így kezd:

En Lakatos
az akit szerdán 4 órákor
bejelentett aza piszok alak
az az emder örija
ha nem bel nebe a
szabadba járni

Ez a levél egész szövege, amely egy papírzacskóból letépett papírdarabra van írva:

En Lakatos

az akit szerdán 4 órákor bejelentett az a piszok alak ez az ember örjő, ha nem kel neki a szabadba járni németi az üzletvezető fodrász (Szentjóbbon előtte való nap erre költ Lakatos. A szerk.) aza kutya alak örömester, akik elenemre hozták a sok elenséget nem örültök

gza emberek hogy egy ilyen emder szület a közeltekbe aki ki őrca az ingyen előket örülnének ha meghalnék adig amugy is valahányon akiket elszámoltam meg nem haltok szeretnék látni itvagyok a falu közelibe lüjetek hatik lütök én viszonyozok még mindég van egy pár gojóm valahány jut a szerem de nem enek a kényszeret, hajtot legénységek a számára a csak azoknak akiknek az véreből szomjas vagyok asztán én is sze-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tést, hogy egyelőre csak Zürichben esik. Dr Popper Ákos, dr Stern Ödön, dr Moskovits Miklós, ha idejük engedi, egyetlen napot se mulasztanak el. Dr Zoltán Jenő ügyvéd és szerkesztő egész nap az uszodában van, odaviteti az ebédjét, mint aki szabadságát akarja utolsó csöppig kiélni. Dr Zoltán ugyanis észlelve az uszodából egyenesen Hymen rózsáláncá közé vonul.

A szórakozóhelyeknek

végre felvirult. S ami a legérdekesebb a tomboló hőségben nemcsak a nyári muzik kellemes nézőre telnek meg, de a színház is. Éjjel 12 órakor még mindenki az utcán van, a nappali számom után, forrong az élet. Azok, akik egész nap a munkahelyen szenvednek, az éjszakát a türelmetlen forrásban nem fordíthatják pihenésre. S uborkaszezon idején, a gutával kerülgető káinkulában a témahiányban szenvedő újságíró csak úgy felveti azt az egyszerű kérdést, amire a hőhullámos nyugati országokban már rég megadták a feleletet. Vajon nem volna-e lehetséges a dolgozó órák megváltoztatása, úgy és arra az időre való helyezése, amikor a munkanerget hatvenöt századéktól nem tabuá el a mindenemül produktívásra alkalmatlan, betegségesítőzőtő hőség?

Sajnos, a dologgal tele törvényhozástól igazán nem lehet kívánni, hogy munkával is foglalkozzék. Különösen nem, amikor a parlamentek nyáron ugys szünetet tartanak.

A magyar főváros sajtópöre Drózdny képviselő ellen

Budapestről jelentik: Drózdny Győző nemzetgyűlési képviselő és Budapest város tanácsa között folyó rágalalmazási pert tegnap kezdte tárgyalni a pesti törvényes dr Tőrekny Gyula tanácsa: Drózdny Győző a „Világ” 1921 november 8-iki számában „Tanárok és tanítók” címmel nagy cikket írt, amelyben a főváros közoktatásügyi tanácsát támadja azért az eljárásért, ahogy a tanárok és tanítókat kommun alattí viselkedésükért felelősségre vonták. A cikk ezután részletesen ismerteti azoknak a szerepét, akik a felelősségrevonást vezették és kimutatja, hogy a vádlók Zilahy Kiss Jenő alpolgármesterrel az élükön forradalmi magatartást tanusítottak.

A főváros tanácsa hivatalból üldözőndő rágalalmazás címén indított pert Drózdny ellen.

A tegnapi tárgyaláson Drózdny kijelentette, hogy összes állításait bizonyítani kívánja. Egy törvénytelen szerv a Tanítók és Tanárok Nemzeti Szövetsége vezette le az eljárásokat és ezek javasolták a büntetések kiszabását is. Bizonyítani kívánja Drózdny azt is, hogy a főváros közoktatásügyi tanácsa a Károlyi-forradalom alatt előljárt a forradalmi eszmék terjesztésében. Elmondja Drózdny, hogy a forradalmi hűségeskü letételére mindenki köteleztetett és a főváros tanácsa rendelte el az imádkozás beszüntetését és az „elvtárs” megszólítás kötelezővé tételét és a királyképek eltávolítását.

— Azért bocsájtottak el tehát egy csomó embert — mondja Drózdny — és zaklattak éveken keresztül, mert betartották a tanács rendeleteit.

Azután dr Bródy Ernő, Drózdny védője szólal fel és újból nagy tömeget sorakoztatja fel a bizonyítékoknak, amelyek sorba kompromittálják a kurzus több vezérét. Dr Bródy után dr Fertsek Leó a főváros képviselője kíván felszólalni, de Bródy Ernő dr hivatkozik arra, hogy a sértett képviselőjének a törvény értelmében nincs joga felszólalni. Az elnök azonban a felszólalást megengedi. Dr Fertsek kéri a bizonyítási eljárás elutasítását, mert ezzel három évig is elhúzódna a per.

Biró Kálmán főügyész helyettes is ellenzi a bizonyítás elrendelését, mert a tanuk nagyrésze érdekelt fél, ellenszenvvel viseltetik a fegyelmi hatóság ellen.

Ezután a bíróság tanácskozássra vonul vissza.

Budapestről jelentik: A bíróság elrendelte a bizonyítást arra nézve, hogy a főváros tanácsa a forradalmi eszmék terjesztését kötelezővé tette az iskolákban és a forradalom után üldözni kezdte azokat, akik ezt a rendelkezést komolyan vették.

Verekedés a francia kamarában

Párisból jelentik: A kamara megkezdte az amnesztia-törvény tárgyalását, amelynek során Lafant azzal vádolják, hogy belügyminisztersége alatt gyilkosok vették körül. Óriási zaj támadt és utána ő követelte a magyarázatot a szocialistáktól. Több szenvedélyes felkiáltás hangzik el. Saint Justin tábornok arcúl akarja ütni Magit, többen összerohannak és valóságos ökölharc fejlődik ki. A verekedőket szétválasztják, azután felfüggesztették az ülést.

Párisból táviratozzák: Herriot jelen volt a beszélgetésen, amit Macdonald a francia sajtóval folytatott. Herriot kijelentette, hogy bámulja Macdonald őszinteségét. Macdonald tiszteletére tegnap bankettet adtak, amelyre azonban már Perreti della Rocat nem hívták meg. Az utóbbi időben keletkezett angol-francia ellentétet ugyanis úgy küszöbölték ki, hogy kijelentették, hogy az ellentét Perreti della Roca hibájából és hanyagságából keletkezett. Távozását már a legközelebbi időre várják. Hogy ki lesz az utóda, még nem tudják. Távozása nacionalista körökben nyugtalanságot idézett elő. Azt remélték ugyanis, hogy Herriot hamarabb megbukik, semmint legveszedelmesebb ellenfeleit eltávolíthatná.

Elek apó mesél...

Augusztus 3-án, a nagyváradi újságíró napnak külön szennációja lesz. A szennáció ezuttal nem sippal-dobbal kürtölt lálványosság, nem káprázatos mutatvány, hanem egy fehérhaju, mosolygóarcu aggasztán, kinek szelidnézésű szemében még ott csillognak a gyermekkor szűztisztá emlékei, a tündérregék ragyogó tükörképei, ezer színes mese, friss humor és káprázatos fantázia...

Benedek Elek lesz az augusztus harmadiki vendég. „Elek apó”, akit minden Erdélyben élő magyar gyermekhez vér és szív szerint való kötelek fűz, engedte a nagyváradi újságírók hívó szavának, örömmel és készséggel jön közénk, hogy elapadhatatlan talentumának dics kincseit pazar kezekkel ossza széjjel az ünnepélyre seregülő kicsinyeknek s előszóval bontsa meg előttünk a kacsalábon forgó tündérvilág bűbájos csodáit. Törpéket és óriásokat, kacagó villiket és kecskelábu szörnyeket varázsol az aprószentek képzelete elé.

az augusztus 3-iki újságíró ünnepélyen Elek apó, aki a gyermekeknek, nagyoknak, nyílt színpadon fog mesét mondani és aki ezuttal először jár Nagyváradon s hisszük, hogy amikor majd útja innen visszazólitja otthonába, a sellőktől és villiktől népes erdélyi havasok közé, sok-sok száz nagyváradi magyar gyermek üde kacagását viheti magával az átmúlt órák szeszviszonzásaképp...

ÜLDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6. Kiadótulajdonos: Somenfeld Adolf Részvénytársaság

Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy óra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy óra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hírlapiroda, (Telefon 13—01.)

* A miniszterelnök utazása. Bukarestből jelenti a Rador: Bratianu miniszterelnök karlsbadi utazását augusztus elsőjére halasztotta. A miniszterelnököt távolléte alatt Vaitoianu közlekedési miniszter fogja helyettesíteni, a belügyi tárcát Inculetz miniszter tölti be ideiglenesen. Bratianu Vintila pénzügyminisztert távolléte alatt Duca külügyminiszter fogja helyettesíteni. Tancred Constantinescu közlekedésügyi miniszter hétfőn utazik külföldre.

* Beöthy László Nagyváradon. Beöthy László volt magyar királyi kereskedelemügyi miniszter tegnap Nagyváradra érkezett. Beöthy László még a tegnapi nap folyamán kiutazott Árpádra, a hol a nyarat tölti fogja.

* Az amerikai demokrata párt elnökjelöltje Dawis. Newyorkból táviratozzák, a demokrata párt elnökjelöltjévé 415 szavazattal Dawist választották meg a százkettedik ülésen.

* Ninosios a prágai konferencián. Belgrádból táviratozzák: Nincsics holnap Prágába utazik a kisanant konferenciájára.

* A kisebbségi színházak konferenciája. Bukarestből jelenti a Rador: A művészeti miniszter a kisebbségi színházak igazgatóit közelebből értekezletre hívja meg a koncessziók ügyében.

* Az ügyvédi vizsga. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy eddig öt jelölt közül négyen elbuktak a nagyváradi ügyvédi vizsgán. A bizottság szerdán folytatta működését. Ezen a napon dr Mocán Miklós ügyvédjelölt állott a bizottság előtt és a vizsgát jó sikerrel letette.

* Legjobb arczépítő Földes Margitkém

Világláger!

Atlantic nyári mozgó

9 1/4 órákor

Világláger!

Apolló mozgó

6 és 9 órákor

Péntek — szombat — vasárnap

„Árvák a viharban”

II. rész.

Griffith leghiresebb filmje!

A főszerepben: Lillian és Dorothy Gish

Rendes helyárak!

Elővételi pénziár!

Szombat és vasárnap délután 3 órákor mérsékelt helyárakkal

LEGUJABB

Kitört az újságíró-sztrájk Kolozsváron

Ma már nem jelennek meg a lapok

* A nagyváradai államrendőrség II. körületi parancsnoksága tudomásul adja, hogy f. hó 10-ére virradó éjjel a Berkovits Ferenc-utcai szolgálatos rendőrszem a következő, valószínűleg lopásból eredő tárgyakat találta: 1 lőszerszám, (hám, kanár) 1 abrakoszsák és 1 pár cipő. A károsult ugyanott átveheti a tárgyakat.

* Esküvő. Dr Marioara Moldovan, Moldovan Pál helybeli telekkönyvvizsgáló leánya, dr Virgil Pakalával a hó 12-én este 8 órakor tartják esküvőjüket a gör. kel. templomban.

* A hatóság kiszállott a Sztaroveszky-utcán. Megírtuk a napokban, hogy a Sztaroveszky-utcán egy építkezés kapcsán milyen viasz állapotok uralkodnak. Összinté elismeréssel jelentjük most, hogy Köszeghy József műszaki tanácsos közlemények elolvasása után azonnal megjelent a helyszínen és energikusan intézkedett a járványfészek haladéktalan kitakarítása érdekében, a mi meg is történt. A Sztaroveszky-utca 25. sz. alatt levő autogéngépesítő üzemnél az előjárás szállítás ki, még pedig dr Sándor János h. előjáró, dr Szeberényi Pál vegyész és Serac Aurél tűzoltóparancsnok és az üzem működését egyelőre felfüggesztette, amíg megállapítást nem nyer, hogy a pincehelyiségben való autogéngépesítés nem ütközik-e az építkezési szabályokba?

* A két árva. (A második rész sajtó bemutatója.) Tegnap délelőtt volt a „Két árva” második részének sajtó-bemutatója az Apollóban. A csodálatos Griffith-film még jobban felfokozza az érdeklődést, mint az első résznél. A francia forradalom kitörése és kegyetlenkedéseiben is mámorítóan szép forradalom vetül elénk mesteri rendezésben. A sok vérből, könnyből emelkedik ki a két árva meghatározó sorsa, mint egy illatos tearóza. A film utolsó jeleneteiben akadnak egymásra a két árva, a szerelmes lovag és az az érzése az embernek, hogy következik még egy harmadik rész is, ahol megérdemelt boldogságban szeretnénk látni a két árvát. Hiszen szegények megérdemelnék...

* Elbocsájtották az élesdi jegyzőt. Biharvármegye fegyelmi választmánya tegnap délelőtt Tempelean Dezső alispán elnökelete alatt gyűlést tartott. A gyűlés egyetlen tárgya Kalmár Zoltán felfüggesztett élesdi főjegyző fegyelmi ügye volt. A főjegyző ellen hamis okirat kiállítása miatt indították meg a fegyelmi eljárást és a fegyelmi választmány tegnap elbocsájtó határozatot hozott. A határozatot megtudta a megyeházán tartózkodó Kalmár Zoltán és a szerencsétlen aszszony, aki férje hibáért enyhébb büntetést várt, hiszterikus rohamot, síróöröcsöket kapott. Csak hosszú idő múltán tudták magához téríteni. Az állásától megfosztott jegyző kijelentette, hogy megfellebbezi az ítéletet, mert nem adtak neki egyáltalában módot arra, hogy ártatlanságát bizonyítsa. Így például a tanukat az ő háta mögött hallgatták ki és így még csak észrevételt sem tehetett a vallomásokra.

* Háziestély a Kath. Legényegyletben. A Kath. Legényegylet ifjúsága a hó 13-án, vasárnap tartja meg július havi háziestélyét, amerikai házasságkötéssel és műsorral egybekötve. Kezdte este 9 órakor. E hó 20-án, vasárnap reggel fél 8 órakor a Kath. Legényegylet ifjúsága a polgárok és iparosok kongregációjával együtt kirándul a Püspök-fürdőbe. A szent mise és szent beszéd a kirándulók részére a Püspök-fürdő Szent László-kápolnájában lesz megtartva.

* Amerika nem fogadja el a Dawes-javaslatot. Washingtonból jelenti a Reuter ügynökség: Néhány miniszter kijelentette, hogy Herriot és Macdonald megállapodása a Dawes-tervezet ügyében amerikai szempontból jelenleg elfogadhatatlan.

* Megérkezett a friss dunai hal ifj. Popper Józsefhez.

Kolozsvárról telefonálja tudósítónk: A kiadók és újságírók közötti tárgyalásokat csütörtök délután újból felvették, de az Ellenzék R.-T. és a Lapkiadó R.-T. nem mutattak hajlandóságot a megegyezésre és az újságírók feltételeit nem teljesítették.

Az első magyar bajnokság az olimpiáson

Páris, július 10. Az egyéni agyag-galamblovő versenyben a bajnokságot Hasslosy Gyula nyerte meg, 100 közül 98 találattal szerezte meg a győzelmet.

A 200 méteres futásban Scholtz (Amerika) győzött 21.6 mp. alatt. Második Paddock (Amerika), harmadik Lidell (Anglia). A 110 méteres gátfutás győztese Atkinson (Amerika).

A magyar birkózók tegnap vereséggel végeztek. Német és Györgyei kiestek. Döményt a középsúlyban a finn Pellinen dobta 13 perc 45 mp. alatt két vállra.

Ritola (finn) a 10.000 méteres síkfutás bajnoka megszerezte a 3000 méteres gát-

Az újságíró szervezet vezetősége kimondotta az azonnali sztrájkot,

úgy, hogy ma már csak az Új Kelet fog megjelenni, amely lapvállalat megegyezett az újságírókkal.

futás bajnokságát. Ő az egyedüli, aki eddig három nap alatt két világbajnokságot szerzett.

Az 1500 méteres előfutamban Nurmi (finn) könnyen győzött.

A gyaloglás első előmérkőzését Goodwin (Anglia) nyerte meg.

A negyedik nap után az atletikai pontverseny eredménye a következő: 1. Egyesült Államok (135). 2. Finnország (73). 3. Anglia (34 és fél). 4. Svédország (18 és fél). 5. Franciaország (13 és fél). 6. Magyarország (7 és fél). 7. Dél-Afrika (5). 8. Norvégia (4). 9. Újzéland (4) pont.

* Nagy Vilmos nyilatkozata. Igen tisztelt Főzserkesztő úr! A „Nagyvárad” július 10-iki számában, a ref. tanitónőképző intézet igazgató tanácsának „nem nyilvános” üléséről szóló referátába reám vonatkozólag téves és tájékoztatlan sorok kerültek, amelyeknek szíves helyreigazítását az alábbiakban kérem: Én a nagyváradai tanitónőképző intézetnek az Egyházi Törvények VI. tc. 62. §-a alapján „életfogytiglan” megválasztott, püspöki kinevezéssel és miniszteri megnevezéssel igazgatója vagyok 1912. évi október hó 9-ike óta, ennél fogva állásomtól nem vagyok felmenthető. A mai tényleges helyzet az, hogy az ismert miniszteri rendelet miatt, amely a leányiskolákban a nőigazgatást kívánja, igazgatói működésemet csak akadályozza vagyok. Ezen rendelet megmáskítása érdekében maga az igazgatótanács több ízben fordult kérrrel a miniszter úrhoz, amit a „Nagyvárad” f. évi április 30-iki száma is a legelső lapon jelzett. Egyelőre a nyilvánosság számára ennyit, mert ez az igazság. Kiváló tisztelttel, Nagyvárad, 1924. július 10. Nagy Vilmos ref. tanitónőképző intézeti igazgató.

* Az új vámtarifa. Bukarestből jelenti a Rador: A legfelsőbb vámbizottság tegnap esti ülésén a behozatali vámok kérdésével foglalkoztak. Befejezték a teljes vámlista revízióját és összesen 845 százalékoszt vettek revízió alá. Csak azoknak a cikkeknek a behozatali vámját emelték fel, amelyeket az országban is előállítanak. Az új vámtarifák minisztertanácsi ratifikálás után életbelépnek.

* Velencén orvosi rendelőt állít fel a munkásbiztosító pénztár. Szociális szempontból nagyon fontos gondolatot vetett fel Vasca Teodor, a munkásbiztosító pénztár igazgatója. Velencén a Templomtéren, vagy annak közelében a pénztár részére orvosi rendelőt állít fel a pénztár betegei részére, amellyel egyfelől a mostani szűk ambulatóriumot fogja tehermentesíteni, másfelől a velencei munkásnegyed betegeit menti fel a nagy uttól és a felna-pos várakozásoktól. Most keresnek két szobát a rendelő részére. Hogy mennyire komolyan fogja fel a pénztár a kérdést, bizonyítja az is, hogy kétszáz ezer lelt ajánlott föl a házépítő akció részére, ha a pénztárnak rendelőt biztosítanak az új lakásokból, azonban mivel csak évek múlva lehet az új épületekről szó, addig is bérházban próbálja megvalósítani. Ez idő sze-

rint még nem kaptak lakást, azonban valamelyik gyártelap üres szobát gondolják kivenni az ambulatórium céljára.

* Egy diák merénylete. Londonból jelentik: Focsaneanu román diák, aki már számos ízben fordult segélyért a londoni román konzulátushoz, tegnap újból megjelent Beza konzul előtt és újabb segélyt kért. A konzul kijelentette, hogy nincs módjában állandó segélyt nyújtani és csak a saját pénzéből adhat néhány shillinget. A diák erre revolvert rántott elő és háromszor rálőtt a konzulra. A golyók célt tévesztettek. A támadó diákot letartóztatták.

* „Kegyelet” temetkezés a Sas alatt.

* Feledi Sándor ingatlan örökösítő irodája Szaniszló-utca 1. szám alatt van. Vásárol, elad, közvetít, házat, szállót, földbirtokot. Alapítva 1917-ben. Telefon 16—28. szám.

Darvas harisnyái a legjobbak.

* Fürdő melltartó 75 lel. Keszténbaum Juliska fűzőszalonjában, Ferdinánd király- (Rákóczi) ut.

Nem vizsgálják felül a telekkönyveket

Az alkotmánytörvényre hivatkozással rendelet érkezett a nagyváradai törvényszékhez, amely kötelezővé tette a vidéki földbirtokok átírásánál annak igazolását, hogy a vevő román állampolgár, tehát nem idegen, miután idegen földbirtokot nem szerezhett Romániában.

A rendelet egy mondatából arra lehetett következtetni, hogy az eddigi tulajdon átírásokat 1923 április 1-ig visszamenőleg át kell vizsgálni s amennyiben a tulajdonjog átírásánál a román állampolgárság nem igazoltatott, a földbirtokot az állam elárverezteti és csak román állampolgár szerezheti meg az elárverelt birtokot. Ez nagy felforgatása lett volna a telekkönyvi állapotnak, eltekintve attól, hogy az átírások jogerőssé lettek s a vevő jóhiszemű volt.

A kérdés tisztázását dr Popa György királyi közjegyző vállalta el, aki Bukarestbe utazott s az igazságügyi miniszteriumban a rendelet világos szövegére hívta fel az illetékes referens. Ennek eredménye az lett, hogy a miniszter magyarázó rendeletet bocsát ki, amely a telekkönyveknek visszamenőleg való átvizsgálását a legminimálisabba korlátozza s csak külföldieknek teszi elengedhetlenné a további hivatalos eljárást.

A szalontai ipartestület és Kereskedők Köre együttes értekezlete

Már a múlt számunkban említettük, hogy a szalontai előjáróság az iparosokra és kereskedőkre az összjelelmi adónak 20 százalékat vetette ki közbiztonsági adó címén s ugyanakkor említettük azt is, hogy a szalontai iparosok és kereskedők, kik magukra ezen újabb megterhelést rendkívül súlyosnak tartják, egy közös értekezleten kívánják megvitatni azt a lehetőséget, amellyel esetleg sikerülni fog terheknemítésük.

F. hó 5-én vasárnap d. u. volt ez az értekezlet, az ipartestület helyiségében, ahol az ipartestület előjárósága által tartott értekezleten megjelent a Kereskedők Köre is.

Az értekezleten a kereskedők köre útkára ismertette a törvényt, miniszteri rendeletet, amelynek alapján történik a kivetés és egyben ismertette azt a felvilágosítást is, amit a titkár előzetesen az ügyben eljárva, Moga városi főjegyzőtől kapott. A helyzet ugyanis az, hogy a városnak cca 5 millió reszje van. Ezt a város másképp fedezni nem tudja, mint a törvény által megengedett adókkal. Csak hogy a kivetés méltánytalan és nem arányos, mert a törvény szerint jogosított a város 20 százalékot kivetni, azonban a kivett összeg 1000 leinél magasabb nem lehet. Tehát az, aki 5000 lei adót fizet, ugyanannyi közbiztonsági adót tartozik fizetni, mint aki 10000, vagy ennél magasabb adót fizet. Mert 5000 leinél jogosított kivetni és behajtani a 20 százalékot, tehát az 1000 leit, viszont ennél magasabb adónál bármennyit is tenne ki a kivetendő 20 százalék, mégis csak 1000 leit szabad kivetni.

Ez az aránytalanság súlyosan érinti az iparosokat és kereskedőket, mert Szalontán van kb. 800 kisiparos és kiskereskedő, akiknek cca 80 százaléka 3—7000 lei között fizeti az adóját.

A felvilágosítás után az értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy küldöttségiileg keresik fel Moga városi főjegyzőt, akit úgy előszóval, mint írásban arra fognak kérni, hogy méltányolja az iparosok és kereskedők helyzetét, akik az idef adókivetés alkalmával amugy is aránytalanul lettek adóval megterhelve és 5000 leig terjedő adónál csak 10 százalékban állapítsa meg a közbiztonsági adót.

Az értekezlet foglalkozott az u. n. közmunka kérdésével is. A helyzet ugyanis az, hogy a város lakosai évenként legkevesebb 3 ízben hivatnak közmunka teljesítésére. Kell-e mindenre, mert ma kap valaki egy felhívást, amely szerint tartozik másnap reggel 5 órakor az országúton a sarat hányni, vagy a vasútnál a követ a vagonból kirakni, vagy a csatornánál a töltést erősíteni és evégből hozzon magával ástót, kapát, vagy lapátot és csakányt. Hát bizony egy kereskedő vagy iparos sem hagyja abba a munkáját, hanem állít maga helyett mást, akinek napszámot fizet. Az utóbbi időben aztán ezek a „helyettesek”, ezek a napszámok annyira kihasználják a helyzetet, hogy bizony ma már a helyettesítésért 120—160 lei is kell fizetni.

E kérdésnek a megoldására és a kellemetlenkedések elkerülésére az értekezlet elhatározta, hogy szintén kérvénnyel fordul az előjárósághoz, amelyben a közmunka megváltása címén évenként és fejenként 100 leit ajánl fel. Círké ezer ember az, aki maga helyett évenként helyettesít állít. Így a város 100.000 leit kapna, amiből tarthatna megfelelő munkaerőt, akikkel a szükséges munkákat elvégezhetné.

Más kisebb, hasonló sérelmek megbeszélése után az értekezlet véget ért.

Évek hosszú sora óta ez az első eset, hogy Szalonta iparosai és kereskedői együttesen tárgyalták meg az őket közösen érdeklő dolgokat. Régebben talán nem is érezték szükségét annyira a két testület az együttműködésnek, mint ma. A mai viszonyok kényszerítették a kereskedőket és iparosokat arra, hogy egymást támogassák, hogy egymásra nagyon is rá vannak szorulva és hogy együttes fellépéssel hathatósabban tudják saját érdekeiket megvédeni.

Reméljük, hogy ez az együttműködés a jövőben még intenzívebb lesz.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek: Művészest, Rozsnyai művészpár léptetével, premiér helyárrakkal.

Szombat d. u.: Szatimbal rózsája, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Három grácia, udonság 1-ször, premiér helyárrakkal, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Mintha álom volna, mérsékelt helyárrakkal helyárrakkal.

Vasárnap este: Három grácia, udonság 2-ször, premiér helyárrakkal.

Hétfo: Három grácia udonság 3-szor.

— Kabaré és Rozsnyai-trió. Igen nagy sikere volt a tegnapi esti művészestnek, melyben a hírneves Rozsnyai-trió gyönyörű ének, tánc és bohózatos jelenetekkel igazi nagy sikert arattak. A társulat tagjai által előadott kis darabok és moták igen nagy hatást értek el. De legnagyobb sikere volt a Tabéry Géza kis komédiájának, az idegen férfinak, melynek szerepelt ma is Gelbert, Harsányi és Földes közlők létszám.

— Három grácia. Nap-nap után a legnagyobb amúszálóval és kedvelve próbál az operettegyüttes Lehar s nagyszerű operettjéből Hetényi főrendező és Szatimbal karnagy vezetésével. Ugy a női, mint a férfi főszereplők becsüggel és szorgalommal próbálják nagyszerű szerepeiket. A nők közül Biczó, Zilahy, Kertész Manó, Horváth Marietta lesznek szennzációsok, a tolettjelek pedig pázar klóttásnak lesznek. A férfiak közül Misoga, Borovszky, Galambos, Bereng, Vign játszik a főszerepeket, akik szintén kitűnőek lesznek. A karizmatikusnak igen sok dolga van a darabban, de különösen a női karnak, akik min: virágcsúszkák, majd mint madarak fognak a színpadra járni. Különös érdekesség lesz a Három grácia és a nagyszerű hintajelenet, a Tutankhamen-dívat bemutatása, az apocánc, melyet Zilahy Irén és Misoga László táncolnak, majd a nagyszerű balet, amelyet Horváth Marietta és Karácsonyi Miklós fognak táncolni. Tanácsos lesz a Három grácia előre megváltani a jegyeket, mert az első három előadásra már is igen nagy a kereslet. A Három grácia szombat, vasárnap és hétfo van kifizve.

MOZI

— A „Königsmark” (Királyasszony szeretője) szende esti bemutatója minden varakozón felüli volt. Lélegzetvisszafojtva figyelte a közönség a darab izgalmas és színes cselekményét. Petrovich Szvetisláv élete legjobb alakítását nyújtja ebben a darabban, amely festői jeleneteivel, ötletes epizódjaival és érdekes szereplőivel kivétel nélkül mindenkinek tetszik. A „Königsmark” első része, amely 7 hosszú felvonásból áll, még vasárnapig látható. Előadások kezdete a Dorian Terasseon 9 órakor, a Dorian-filmszínházban 6 órakor.

— Atlantio és Apolló mozgó. Tegnapi volt az „Árvák a viharban” I. részének befejező előadása. Ma, pénteken indul meg a II. rész s fut vasárnapig bezárólag. Teljes tárgyilagossággal, tisztán a mű kvalitásait akarva kiemelni konstatálhatjuk, hogy az „Árvák a viharban” iránt a „Rejtelmek háza” iránt mutatott érdeklődéshez hasonló nagy érdeklődés nyilatkozott meg és méltán, mert e darab valóban megérdemli azt, hogy mindenki megnézze. Egy olyan film, melyet szerzője is legjobb művének tart, méltán vonhatja magára a közfigyelmet és teljes joggal, mert van benne minden, ami az érdeklődést lekötö: nagyon bájos szerelmi történet, cselszövény, romantikával vegyítve, melyben mégis csak a tiszta szerelem győz; a francia forradalmat előkészítő kor megfestése, a gögös, tobzódó arisztokraták tulkapásai szembe állítva a nyomorgó néppel, mely utóvégre a forradalom kitöréséhez vezet; gyönyörű természetes felvételek, pompa, fény stb. s mindez meszeren Griffith elismert hírnevéhez méltóan dezve s kitűnő színészek által megjátszva.

Szővet Fonal
Gyapjuipar R. T.
Bulev. Regele Ferdinand 13.
Telefon 16—63. Távirat: FONTAL
Gyári árak.
Harisnyák Tricotárak

TŐZSDE

Zürich, július 10. Nyitás: Newyork 557, London 2418, Páris 2820, Bukarest 230, Budapest 0.0067 fél, Bécs 0.0078 három, Prága 1637, Berlin 10 00a 134, Milánó 372.

Bukarest, július 10. Zárlat. Derrák: Páris 1230, London 1036, Newyork 240, Róma 1023, Zürich 4310, Bécs 3420, Prága 705.

Valuták: Font 1030, frank 1245, svájci 44, lira 1020, dinár 270, dolar 240, osztrák 36 fél, magyar 31, szokol 705.

Zürich, július 10. Zárlat: Berlin 10 00a 134 fél, Amsterdam 210, Newyork 554 fél, London 2405, Páris 2825, Milánó 2367 fél, Prága 1635, Budapest 6750, Belgrád 650, Bukarest 230, Bón 7850.

Budapest, július 10. A csatornapórti értékpapírpiaze magánforgalma: Magy. H. 615—620, Osztr. H. 180—182, Kerek. b. 1400, Földhiteb. 350—360, Hazai b. 180—182, Pesti Hazai 4000—4150, első budapesti 146—148, Pesti Viktória 275—280, Alt. K. szénb. 3000—3500, Magnezit 2350—2400, Salgó 625—628, Urkányi 1160—1200, Ganz-D. 3550—3500, Ganz-V. 1675—1700, Fegyver 1650—1700, Rima 148—150, Láng 155—158, Mefer 320—330, Léva 280, Nova 186—190, Alalmv. 535—540, Nasici 2800—2900, Guttman 415—420, Ofa 580—600, Athenem 158, Délicukor 580—610, Magy. cukor 3000—3100, Georgia 510—520, Stühmer 3000—3075, Brassói 470—480, Österm. 760, Goldberger 190, Pamut 260—280, Gschwindt 182—188, Szalámi 555, Gummi 350—360, Mezőg. 295—300, Vasutforg. 215—230.

NYILTÉR

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

KOMLOS TESTVÉREK

ÜVEG, PORCELLÁN, LÁMPA ÉS TÁBLAÜVEG GYÁRI RAKTÁRA, ORADEA-MARE—NAGYVÁRAD STRADA NICOLAE JORGE (ZÖLDFÁNYTCA 13.

